

Wijkgemeente Martini, Oude Kerk in Voorburg

Preek zondag 28 juni.

Voorganger: ds. W.F. Schormans

Exodus 33:12-23

12Mozes zei tegen de HEER: 'U draagt mij wel op het volk verder te laten trekken, maar u hebt mij niet laten weten wie u met mij mee zult sturen, terwijl u toch gezegd hebt: "Jou heb ik uitgekozen, jou ben ik goedgezind." 13Als dat werkelijk zo is, laat mij dan weten wat uw plannen zijn. Dan leer ik u kennen en weet ik zeker dat u mij goedgezind bent. Vergeet toch niet dat deze mensen uw volk zijn.' 14De HEER antwoordde: 'Moet ik dan zelf meegaan om je gerust te stellen?' 15Mozes zei: 'Als u niet zelf meegaat, laat ons dan niet verder trekken. 16Hoe zou moeten blijken dat u mij goedgezind bent, mij en ook uw volk, tenzij u met ons meegaat? Alleen dan nemen wij immers een bijzondere plaats in onder de volken die de aarde bewonen.' 17De HEER zei tegen Mozes: 'Ik verzeker je dat ik zal doen wat je vraagt, want ik ben je goedgezind en ik heb je uitgekozen.'

18'Laat mij toch uw majesteit zien,' zei Mozes. 19 Hij antwoordde: 'Ik zal in mijn volle luister voor je langs gaan en in jouw bijzijn de naam HEER uitroepen: ik schenk genade aan wie ik genade wil schenken, en ik ben barmhartig voor wie ik barmhartig wil zijn. 20 Maar,' zei hij, 'mijn gezicht zul je niet kunnen zien, want geen mens kan mij zien en in leven blijven.' 21Toen sprak de HEER: 'Er is een plaats op de rots waar je dicht bij mij kunt komen staan. 22Als dan mijn majesteit voor je langs gaat, zal ik je in een kloof laten schuilen en mijn hand beschermend voor je houden tot ik voorbij ben. 23Als ik mijn hand weghaal, zul je mij van achteren zien; mijn gezicht mag niemand zien.'

Gemeente van onze Heer Jezus Christus,

Deze tijd is een tijd van wachten. Tenminste zo ervaar ik het, en dat ben ik – merk ik – niet gewend. Opeens kunnen we niet zelf ons plannen maken maar zijn we afhankelijk van de overheid en haar regels. Wanneer gaan de scholen weer echt open, wanneer de verpleeghuizen, wanneer mogen we weer zingen in de kerk? Wachten op 1 juli en de verruiming, we hadden net alles doorgesproken en toen kwamen er weer nieuwe regels. Wat moeten we doen: direct twee diensten op een zondag, of eerst maar eens even afwachten? Lastig is dat. We zijn zo gewoon onze eigen plannen te maken en nu steeds weer wachten. Ik zie uit naar de dag dat we weer voluit kunnen zingen, koffie drinken na de dienst, je door de menigte wurmen in de Voorhof. In het wachten op nieuwe regels, in het wachten op een vaccin, in het wachten op het gewone kerkelijke leven, is het wachten op God zelf verborgen. Ons wachten is ten diepste een wachten tot God een weg voor ons baant, zo ervaar ik het wel.

Het is niet zo gek dat Israel dat niet volhoudt. Mozes is op de berg en zij moeten maar wachten tot Hij terug komt met een woord van God. En Aaron die snapt dat, en die gaat daar in mee. Toch ook begrijpelijk. Als mensen iets van God willen zien, dan is het toch lastig om te zeggen, sorry, er is even niets te zien. Zoek ik Hem eindelijk, heb ik eens even tijd, komen mijn gebeden niet niet verder dan het plafond. Lees je een keer de bijbel, zegt het je niets. Waarom laat Hij zich niet zien? En daarom maakt Israel zelf maar een beeld... ze denken God gevonden te hebben, maar het is

hun eigen ideetje over God dat ze erg oppoetsen en op een sokkel zetten. 'God is altijd bij je' noemen ze hun God.

Dat leidt tot een ongekennde crisis in de relatie tussen God en zijn volk. Weet u nog, hoofdstuk 24. Ze hadden zich geheiligd. Ze klommen de berg op, de zeventig en God had zich laten zien. Zo nabij, zo intiem, de hoogheilige. En nu, nu dansen ze om een stuk goud en zeggen: kijk zo is God. Dat hele mooie, dat hele intieme gooien ze te grabbel. Een dolk in je rug. VI international. Johan Derksen die zegt, ik voel me zo diep verraden. Wesley Sneijder bij Beau op RTL 4. Een boek geschreven, waarin hij openkaart speelt. Mijn huwelijk met Yolante, ze heeft alles voor me gedaan en als zij weg was, dan speelde ik de macho. Dronk en sliep met andere vrouwen. Komt dit nog goed? Ik hoop het. Hij zat er met de pet in zijn hand, een hele kleine jongen. Zo gekrenkt is God. Zo teleurgesteld.

Mozes springt in de bres en krijgt te horen: jou ben ik goedgezind, jij hebt genade gevonden in mijn ogen, met jou Mozes begin ik opnieuw, ik maak een einde aan dit volk. Het bestaan van Israël hangt hier aan een zijden draadje. Wat zal Mozes zeggen? Wat is het verleidelijk voor Mozes om nu afstand te nemen van zijn volk. Hij en Mozes. Wat is het verleidelijk om afstand te nemen van je broeders en zusters in de gemeente. Mijn kerk is het niet meer. Je distantiëren. Doet Mozes niet. Bij God pleit Hij voor zijn volk. Hij zegt niet: nou ja, iedereen maakt wel eens een foutje. Nee, Hij erkent volledig de schuld van zijn volk, maar zegt. Als u dit volk uitdelgt, dan ook mij. Schrap mij dan ook maar uit uw boek. Wij horen bij elkaar for better and for worse. Dat is het verbond. Dat is nooit individueel Ik hoor bij hen, hoewel later blijkt hoe verschrikkelijk boos en teleurgesteld Mozes zelf is op zijn volk.

Misschien ben jij ook wel iemand die teleurgesteld is in de kerk. In je medebroeders en zusters. Kun je zomaar loslaten. Of: dit is niet meer mijn samenleving, mijn land.

Maar Mozes toont ons wat bidden is. Drie keer pleit hij voor zijn volk bij God en in hoofdstuk 33 is het de derde keer. Bidden is geen geestelijk wellness, niet even de wereld ontvliden en heerlijk bij God zijn. Het is de hele wereld in je hart meenemen naar God. Delen in het verdriet van God over ons land en onze kerk en toch bij God ook bedelen voor ons land en die kerk waar jij deel van uit maakt. Zoals Jezus dat deed en doet voor ons. Zich niet van ons afwendt, maar namens ons naar God gaan. God wacht op zulke bidders.

God keert zich om, bekeert zich. Beetje bij beetje. Niet omwille van het berouw van het volk, maar omdat er iemand is die Hem herinnert aan zijn beloften. Zijn beloften aan Abraham, Izaak en Jacob, aan Mozes zelf. Dan zou heel hun weg dood lopen in dit volk. Hij wendt zijn toorn af. Hij laat zich vermurwen. Alsof Hij hier op wachtte. Wij vragen vaak: waarom laat God het lijden toe. Ik weet het niet. Maar misschien heeft het er mee te maken dat Hij zijn vernietigende toorn nog inhoudt omdat er mensen in de bres springen en zeggen: Heer alstublieft, heb geduld.

Deze breuk tussen God en zijn volk is niet zomaar geheeld. Drie keer bemiddelt Mozes. Deze keer de derde keer. Want God had gezegd: Mozes ga jij maar met dit volk, ik stuur mijn engel mee, maar ga zelf niet mee. Het volk staat met de pet in de hand. Hebt u dat wel eens gehad? Dat U dacht: hoe komt dit ooit weer goed tussen God en mij? En dat mensen dan zeggen: ach, neem het

niet zo zwaar op, niemand is volmaakt. God begrijp dat wel, maar dat je denkt, zo simpel is het niet? Dat je verlangt naar iemand die het weer goed kan maken. Die je echt met gezag kan zeggen, dat God je lief heeft. Dat het weer goed is?

En dan opnieuw zoekt Mozes Gods aangezicht. Heer, als ik echt genade heb gevonden, toon mij dan uw weg. Want ik weet niet wat de weg is, met andere woorden. Ga zelf dan mee met mij en voorop. En daarmee bedelt Mozes voor zijn volk. Als u voor mij uitgaat, dan ook voor dit volk. Als u naar mij genadig kijkt, dan ziet u ook uw volk. Wij horen bij elkaar. Want dit is toch uw volk. Als u niet voor ons uitgaat, dan kunnen we net zo goed hier blijven. Dat beloofde land is niets zonder U. Zonder u willen we niet verder, zonder U valt de bodem uit ons leven. Alstublieft Heer! En omwille van Mozes laat God zich hier opnieuw verbidden. Hij wendt zich toe naar Mozes en in Mozes naar Israel.

Ik ken jou bij naam, jij hebt genade gevonden in mijn ogen klinkt drie keer in hoofdstuk 33. Dat horen we bij de doop van Jezus. Dit is mijn geliefde zoon, ik ken Hem bij naam. Hij heeft genade gevonden in mijn ogen. Jezus neemt jou en mij helemaal in zich op en gaat zo naar God. En God kijkt Jezus vol genade aan, en in Hem ziet Hij ons vol genade aan. Mozes wilde zijn leven geven voor zijn volk, dat wilde God niet. Waar in Jezus geeft Hij zichzelf voor u en mij. Opdat wij ons volledig geven aan Hem. Ons niet een beeld vormen van Hem, een godsbeeld dat onze verlangens en behoeften reflecteert – al dat gepraat over Godsbeelden in de kerk – is bijbels gezien loos gebabbeld, maar opdat Hij ons mag omvormen naar zijn beeld. Dat wij ons toewenden naar Hem, zoals Hij zich heeft toegewend naar ons. Dat Hij in het midden van ons leven mag staan.

Een nieuwe fase in de coronatijd gaat in. Alles lijkt weer normaal te worden. De kerkdiensten worden verruimd, maar het is anders dan anders. We proberen de draad zo goed en zo kwaad als het gaat weer op te pakken. We gaan weer verder. Maar wat is de weg? Wat heeft God ons als samenleving willen leren toen alle feestgedruis verdween en ons leven opeens onzeker werd? Wat heeft God ons als gemeente te zeggen? Hoe kunnen en moeten we onze dienst aan God en ons leven als christen vorm gaan geven?

Zijn we Hem nog op het spoor, zijn we gehoorzaam aan Hem, zoeken we Hem, zochten we Hem, of zoeken we, zochten we toch vooral onszelf als we hier samenkomen? Heer, als u niet meegaat, dan kunnen we er net zo goed mee ophouden, zou dat ons gebed kunnen zijn? Laat ons niet los, want we zijn u zo maar kwijt? We hebben het vaak over onze twijfel aan God. Twijfel is vaak koket, ijdel een zaak van het hoofd. Zie mij eens nadenken over dingen. Zal ik wel of zal ik niet. Aanvechting is iets anders. Dat is twijfel aan jezelf in relatie tot God. Er staat iets op het spel. Jezelf staat op het spel. Heer, ben ik van U. Heer, uw beloften, maak ze waar.

Tenslotte. Als Mozes van God heeft gekregen wat Hij vroeg, dan opeens zegt Mozes. Haast vrijpostig. Heer, laat mij uw majesteit zien. Heer, ik wil zo graag iets van U zien. Uzelf in uw volle glorie. In uw kabod, in uw volle gewicht. Bijzonder is dat hè? Het volk wil God zien, is ongeduldig, maar nu wil Mozes zelf ook God zien. Zoals ook wij zo graag God willen zien. Bijzonder hoe God reageert. Niet boos, niet verontwaardigd, wat maak je me nu. Maar liefdevol. Mozes dat zal niet gaan. Niemand kan mij zien en leven. Wij hebben al een masker nodig als we gaan lassen. Zouden

wij God dan kunnen zien? Dan gaat het niet alleen om zijn majesteit, maar Mozes zou het ook niet kunnen verdragen om de wereld te zien vanuit Gods perpectief. Om vanuit zijn heilige liefde en gerechtigheid naar deze wereld te kijken en het lijden en het onrecht dat zich daar voor doet. Dat kan een mens niet aan, Gods weg te zien. Wij weten niet wat zich in het wezen van God omgaat en hoe Hij door alles heen zijn weg gaat. Dat kunnen wij niet verdragen. in deze wereld te kijken. Oneindig dieper dan wij mensen kunnen.

God bedekt hem met zijn hand en zal dan Hem voorbijgaan. En pas als God voorbij is gegaan, dan zal Mozes Hem zien, maar alleen van achteren. Net voor Hij uit zicht verdwijnt. Zoals vroeger bij Sinterklaas, dan werd er op de deur gebonst en dan sprintje er heen en dan zag je nog net iemand de hoek van het huis om verdwijnen. Hij was er, maar heel even. Een flits. Of als je een berg opfietst en iemand in de verte fiets voor je. En steeds zie je Hem vlak voor Hij de bocht om verdwijnt. Wij zien Hem op de rug, van achteren. Vaak ook achteraf. Dat we zeggen, we dachten dat we alleen waren. Dat we aan het wachten waren, dat Hij ons vergat. Maar Hij was er. Hij kwam voorbij. Hij onthulde zich, maar verborg zich tegelijkertijd. Mozes ziet weinig, maar hoort des te meer. De Naam van God die een belofte is. Ik ben die Ik ben en Ik zal genadig zijn die Ik genadig ben, Ik zal mij ontfermen over wie Ik mij ontferm. Zelfs Gods naam kunnen wij niet uitspreken. Wij noemen Hem de Heer. Maar die naam krijgt hier een toespitsing. Ik ben genadig en ik zal me ontfermen. En tegelijk blijft daarin God vrij en soeverein. Die ik genadig zal zijn en over wie ik mij wil ontfermen. Hij bepaalt wie Hij genadig zal zijn en over wie Hij zich ontfermt. Ook daarin zien wij alleen zijn achterkant. Mozes wordt op een rots gezet. De traditie van de kerk heeft in die rots de kerk zelf gezien. In de kerk, daar toont God wie Hij is. Daar ontmoeten we Hem. Daar zien wij Hem van achteren. Daar weten wij dat zijn Naam een gezicht heeft gekregen. Jezus Christus. Meer dan Mozes, Hij die ons voorgaat, die voor ons bidt, die ons in ons hart draagt en bij de Vader brengt. Hij die ons leidt ook de toekomst in. Zie, Ik ben met U al de dagen tot aan de voltooiing van de wereld. Laten we ons oog op Hem alleen gericht houden. Amen